

بررسی ارتباط BMI با ماستالژی دوره‌ای

*فروزان الفتی (MSc)^۱ - حدیقه کاظمی جلیسه (MSc)^۱ - دکتر مریم فرهاد (MD)^۲

*نویسنده مسئول: قزوین، دانشگاه علوم پزشکی، دانشکده پرستاری و مامایی

پست الکترونیک: papoy6olfati@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۴/۳ تاریخ پذیرش: ۸۷/۷/۲۹

چکیده

مقدمه: از شایع‌ترین علت‌های نگرانی و مراجعه زنان به مراکز مراقبت‌های بهداشتی، ماستالژی دوره‌ای است که با توجه به ماهیت درمان صحیح آن اهمیت بسیاری دارد.

هدف: تعیین ارتباط BMI با ماستالژی دوره‌ای در زنان ۲۰ ساله تا پیش از یائسگی.

مواد و روش‌ها: این مطالعه شاهد-موردی بر ۱۰۲ ازن مراجعه کننده به درمانگاه نواب قزوین در سال ۸۵ - ۱۳۸۴ انجام شد. در دو گروه مورد (مبتلا به ماستالژی دوره‌ای) و شاهد (غیرمبتلا)، هر گروه شامل ۵۱ نفر، شدت و مدت درد پستان با استفاده از خط درد و جدول ثبت درد پستان ارزیابی شد. BMI آنها تعیین و مقایسه شد. آنالیز آماری با آزمون تی و کای دو صورت گرفت.

نتایج: میانگین سنی گروه مورد و شاهد به ترتیب ۳۱/۲ و ۳۱/۵ سال بود. اختلاف آماری معنی‌داری نداشتند. محدوده BMI در گروه مورد ۲۱-۳۶ بود و محدوده BMI در گروه شاهد ۲۰-۳۰ بود. میانگین BMI در گروه مورد ۲۸/۸۱ با انحراف معیار ۳/۲۲ بود و میانگین BMI در گروه شاهد ۲۵/۱۴ با انحراف معیار ۲/۱۹ بدست آمد که این اختلاف آماری معنی‌دار بود ($P=0/000$).

نتیجه‌گیری: BMI گروه شاهد که درد پستان نداشتند در محدوده طبیعی و BMI گروه مورد در محدوده غیرطبیعی و بطور معنی‌دار از گروه شاهد بیشتر بود.

کلید واژه‌ها: درد پستان/ماستالژی دوره‌ای / BMI

مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره هفدهم شماره ۶۸، صفحات: ۵۶-۵۰

مقدمه

تخمک‌گذاری تا قاعدگی) تشدید شده و با شروع قاعدگی از بین می‌رود. ولی ممکن است شدت‌های مختلف در طول دوره تداوم یابد(۲). گرچه دلایل مختلفی برای درد دوره‌ای پستان ذکر می‌شود، ولی علت آن هنوز ناشناخته است. این دلایل عبارتند از:

علت‌های هورمونی مانند افزایش استروژن، کاهش پروژسترون، افزایش نسبت استروژن به پروژسترون، افزایش پرولاکتین، کاهش ترشح FSH و LH، میزان اندک آندروژن، کاهش نسبت اسیدهای چرب غیراشباع به اشباع شده و افزایش حساسیت گیرنده‌ها در اثر آن.

علت روانی، علت تغذیه‌ای و احتباس آب در بدن، افزایش وزن بدن و پستان از علل مطرح شده دیگر است(۳-۱).

یک پژوهش نشان داد درد پستان زنانی که ۷۲ کیلومتر در هر دوره قاعدگی می‌دویدند در همان سیکل کاهش داشته است. در تحقیقی دیگر، نداشتن فعالیت فیزیکی و ورزش به عنوان عامل خطر عمده بروز درد پستان معرفی شد(۴و۱).

ماستالژی از شایع‌ترین علت‌های نگرانی زنانی است که به‌طور مکرر برای مشاوره به مراکز مراقبت‌های بهداشتی مراجعه می‌کنند(۱).

ماستالژی یعنی درد متوسط تا شدید در یک یا هر دو پستان به مدت بیشتر از ۵ روز. درد خفیف قبل از قاعدگی که کمتر از ۵ روز طول بکشد را می‌توان طبیعی تلقی کرد اما درد شدید بیش از ۵ روزه می‌تواند با فعالیت عادی معمول تداخل کند و نیاز به درمان داشته باشد(۲).

مطالعات اخیر نشان می‌دهد که بالغ بر ۷۰ درصد زنان زیر ۵۵ سال درد پستان را تجربه می‌کنند. اگرچه درد در ۴۵ درصد آنها خفیف است اما در حدود ۲۵ درصد آنها درد متوسط تا شدید دارند که بیش از ۵ روز طول می‌کشد(۱).

تقریباً در دو سوم زنان مبتلا، درد پستان با فعالیت روزانه تداخل می‌کند و یک دهم آنها نیاز به درمان دارند(۳).

ماستالژی دوره‌ای، شایع‌ترین شکل آن است که ۶۰ تا ۷۰ درصد موارد را شامل می‌شود. شدت درد در طول دوره قاعدگی تغییر می‌کند یعنی در مرحله لوتئال (بین